

Het belang van duurzaam herstel

Bij hulp aan dak- en thuislozen komt behalve het vinden van woonruimte veel kijken. Door te werken met een herstelgerichte aanpak kunnen mensen hun kracht hervinden en hun leven opnieuw opbouwen, stelt Dirk Jan van Oversteeg, teamleider bij De Binnenvest.

Wat is belangrijk bij een herstelgerichte aanpak?

“Aansluiten bij de kracht van de cliënt. Wanneer die zijn of haar levensverhaal vertelt, moet je eruit halen wat iemand wél voor elkaar heeft gekregen en daar gebruik van maken. Vaak hebben deze mensen veel in hun mars. Dat moet ook om jarenlang op straat te overleven. Daarnaast moet je weten wat voor de cliënt prioriteit heeft. Misschien zijn schulden waar iemand al jaren mee kampt geen prioriteit, maar is het contact met de kinderen dat wel. Ook is de relatie tussen hulpverlener en cliënt erg belangrijk. Hoe beter die is, hoe groter de kans op succes. Daar moet in geïnvesteerd worden, door op een gelijkwaardig niveau aan de slag te gaan en de regie bij de cliënt te leggen.”

Waarom is deze aanpak geschikt bij dak- en thuislozen?

“Niemand wordt zomaar dakloos. Dat is een proces van jaren, waarin iemand steeds verder terugzakt en de problemen zich opstapelen. Vaak moeten mensen de regie weer leren pakken. Vroeger waren hulpverleners de specialisten over iemands problemen. Inmiddels is dat

omgedraaid: de cliënt wordt gezien als specialist over de eigen problemen, de hulpverlener sluit aan. Daarom moet er geluisterd worden naar iemands verhaal. Vaak hoor je heel verrassende dingen als blijkt wat iemand allemaal heeft gedaan. Daar kun je op aanhaken. Geen mens had de ambitie om dakloos te worden, maar iedereen had ooit verwachtingen van het leven.”

Welke obstakels zijn er?

“Je zou willen dat het voor deze groep op organisatorisch niveau gemakkelijker wordt, maar dat is niet zo. Een dokter bezoeken kan alleen als de zorgverzekering betaald is. Therapie opstarten kan niet vanuit een opvangsituatie. Schuldhelpverlening kan pas gestart worden bij een stabiele woonsituatie, net als het aanvragen van een uitkering. Maar als iemand een nieuwe woning heeft, duurt het acht weken voor de uitkering betaald wordt. Die periode kunnen mensen dikwijls niet overbruggen. ‘Niet-saneerbare’ schulden zijn ook een groot obstakel; bijvoorbeeld bij de Belastingdienst of van de vele boetes die mensen in de loop der jaren hebben ontvangen.”

Op welke manier richten jullie je op het herstel?

“Door zo snel mogelijk aan stabiliteit te werken. Zorgen dat mensen toegang krijgen tot DigiD en perspectief krijgen op wonen, werken of dagbesteding.

We werken steeds meer samen met gemeenten om knelpunten aan te pakken en ook met uitkeringsinstanties zoeken we naar oplossingen voor de organisatorische problemen. Met bepaalde regelingen kan dan vaak soepeler worden omgegaan. We hebben ook afspraken met woningcorporaties. We krijgen jaarlijks een aantal woningen toegewezen. Iemand woont twee jaar

Dirk Jan van Oversteeg

‘op proef’ in zo’n woning, waarbij wij begeleiding en budgetbeheer garanderen. Na die periode kan de bewoner, als alles goed gaat, in de woning blijven. We besteden ook aandacht aan sociale vragen: hoe word je een goede buur, hoe zorg je voor jezelf? Bij ons op de opvang hebben mensen uit de ggz, verslavingszorg en een verpleegkundige zitting.”

Wat levert deze integrale aanpak op?

“Hierdoor stromen mensen doorgaans succesvol uit. Daarna kun je werken aan verder herstel: terugkeren in de samenleving door werk of dagbesteding. We proberen daarbij te achterhalen wat voor iemand zelf prioriteit heeft. Wil iemand het koken (weer) oppakken, of een huisdier nemen? In dit proces, als de woonsituatie eenmaal stabiel is, kan ook met therapie of afkicken worden gestart.”

Meer informatie

De Binnenvest is een stichting voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen in de wijk. www.debinnenvest.nl